

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /BNNMT-TTTV
V/v trả lời kiến nghị của Tập đoàn Công
nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

Kính gửi: Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam

Thực hiện Thông báo số 08-TB/BCĐTW ngày 08/8/2025 của Ban chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện thể chế, pháp luật và Công văn số 01-CV/ĐU ngày 09/8/2025 của Đảng ủy Bộ Tư pháp về việc thực hiện kết luận của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện thể chế, pháp luật tại Phiên họp chuyên đề của Ban chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện thể chế, pháp luật, Bộ Nông nghiệp và Môi trường có ý kiến đối với nội dung kiến nghị của Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam như sau:

1. Nội dung kiến nghị số 1:

Khoản 1 Điều 39 Luật Trồng trọt quy định: “Phân bón phải được khảo nghiệm trước khi được công nhận lưu hành, trừ các loại phân bón quy định tại khoản 2 Điều này.”

Theo đó, các sản phẩm phân bón phải trải qua khảo nghiệm trước khi được lưu hành trên thị trường. Trên thực tế có những sản phẩm có cùng thành phần, cùng hướng dẫn sử dụng nhưng vẫn phải thực hiện khảo nghiệm riêng biệt, khảo nghiệm lại. Quy định này gây lãng phí nguồn lực, chi phí và vô tình tạo thế độc quyền cho một số đơn vị, làm giảm sự cạnh tranh công bằng trên thị trường.

Kiến nghị: Xem xét miễn, thừa nhận kết quả khảo nghiệm đối với các sản phẩm có thành phần và hướng dẫn sử dụng tương đồng nhau.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường có ý kiến như sau:

Các loại phân bón nói chung, phân bón hỗn hợp NPK nói riêng mặc dù có chỉ tiêu chất lượng đáp ứng theo quy chuẩn kỹ thuật nhưng phương thức, liều lượng và hiệu quả sử dụng (nông học, kinh tế) khác nhau nên thành phần, hàm lượng, nguyên liệu đầu vào, công nghệ sản xuất khác nhau.

Việc khảo nghiệm phân bón nhằm mục đích: (i) Xác định hiệu quả nông học, kinh tế cũng như giá trị sử dụng của từng loại phân bón đối với cây trồng trong sản xuất nông nghiệp; (ii) Kết quả khảo nghiệm là căn cứ để đưa ra hướng dẫn sử dụng (chế độ bón phân và cách sử dụng phù hợp nhất cho từng đối tượng cây trồng trên các vùng thổ nhưỡng khác nhau); (iii) Nhằm đánh giá tác động của phân bón đối với môi trường đất, chất lượng an toàn vệ sinh của nông sản phẩm làm cơ sở đưa ra cảnh báo an toàn trong sử dụng phân bón; (iv) Làm cơ sở cho nhà sản xuất, kinh doanh và người sử dụng lựa chọn các sản phẩm phân bón tiên bộ, hiệu quả kinh tế cao hơn để đưa vào sản xuất nông nghiệp, thay thế các sản phẩm phân bón hiệu quả thấp.

Vì vậy, các sản phẩm phân bón phải khảo nghiệm trước khi đưa vào sử dụng là một trong những quy định không thể thiếu trong công tác quản lý nhà nước về phân bón.

Hiện nay đã có hàng nghìn sản phẩm phân bón hỗn hợp (đa lượng, trung lượng, vi lượng) khác nhau về công thức (tỷ lệ) được khuyến cáo có thể sử dụng bón cho các loại đất, loại cây, mùa vụ gieo trồng và từng thời kỳ sinh trưởng khác nhau. Nếu đưa ra một phân bón hỗn hợp với công thức mới thì phải có bằng chứng dựa trên cơ sở khoa học hay căn cứ thực tiễn. Thực chất hầu hết các doanh nghiệp đưa tỷ lệ về thành phần, hàm lượng mới vào sản phẩm hiện nay nhằm mục đích tạo tên sản phẩm mới, khác biệt về thành phần, hàm lượng mà không có bằng chứng chứng minh hiệu quả sử dụng hay cơ sở đưa ra hướng dẫn sử dụng dẫn đến sử dụng phân bón kém hiệu quả. Do vậy, đối với phân bón hỗn hợp khi thay đổi thành phần, hàm lượng cần tiến hành khảo nghiệm.

Phân bón mới có công thức, thành phần công bố giống với sản phẩm của doanh nghiệp khác đang sản xuất nhưng chất lượng, hiệu quả sử dụng vẫn có thể không giống nhau do dây chuyền công nghệ, nguyên liệu, phụ gia đầu vào, hệ thống quản lý, quá trình vận hành sản xuất không giống nhau. Do vậy, kết quả khảo nghiệm là hồ sơ kỹ thuật làm căn cứ đánh giá giá trị sử dụng và là cơ sở để đưa ra hướng dẫn sử dụng trên nhãn mác bao bì.

Như vậy, khảo nghiệm là công cụ khoa học để đánh giá tính an toàn, hiệu quả thực tế của từng sản phẩm phân bón trong điều kiện sinh thái, thổ nhưỡng, khí hậu cụ thể của Việt Nam, dù sản phẩm phân bón có thành phần tương tự, có cùng công thức nhưng quy trình sản xuất khác nhau (nguồn nguyên liệu, chất lượng phụ gia) có thể ảnh hưởng đến độ ổn định, tác động môi trường hoặc khả năng hấp thụ của cây trồng. Quy định này đảm bảo nguyên tắc thận trọng, phù hợp với thông lệ quốc tế, như tại Nhật Bản quy định đánh giá, kiểm tra hiệu lực của phân bón đối với cây trồng, người đăng ký phải cung cấp kết quả thử nghiệm sinh trưởng thực vật, đo lường mức độ gây hại cho thực vật đối với việc đăng ký phân bón theo quy định. Trong đó, việc thử nghiệm sinh trưởng thực vật đặc biệt cần thiết để đánh giá từ nguyên liệu hoặc phương pháp sản xuất phân bón, nhằm chứng minh rằng phân bón không gây hại cho thực vật.

Khảo nghiệm là đầu tư cần thiết để đảm bảo uy tín sản phẩm và bảo vệ người dân, áp dụng chung cho mọi doanh nghiệp, không phân biệt quy mô. Trách nhiệm của Nhà nước là ưu tiên bảo vệ lợi ích người dân và môi trường.

2. Nội dung kiến nghị số 2:

Khoản 2 Điều 37 Luật Trồng trọt năm 2018 quy định về các trường hợp được cấp lại quyết định công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam, cụ thể: “2. Quyết định công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam được cấp lại trong trường hợp sau đây: a. Thay đổi, bổ sung thông tin liên quan đến tổ chức, cá nhân trong Quyết định công nhận phân bón lưu hành; b. Quyết định công nhận phân bón lưu hành bị mất, hư hỏng; c. Thay đổi tên phân bón theo quyết định của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền hoặc theo bản án, quyết định của Tòa án trong trường hợp vi phạm pháp luật về sở hữu trí tuệ.”

Theo quy định trên, tên phân bón chỉ được thay đổi theo quyết định của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền hoặc theo bản án, quyết định của Tòa án trong trường hợp vi phạm pháp luật về sở hữu trí tuệ. Trong trường hợp này, doanh nghiệp cần thực hiện thủ tục xin cấp lại Quyết định lưu hành phân bón theo quy định tại Điều 6 Nghị định số 84/2019/NĐ-CP ngày 14/11/2019 Quy định về quản lý phân bón. Trong trường hợp doanh nghiệp có sự thay đổi chỉ tiêu chất lượng bổ sung của phân bón, không thuộc chỉ tiêu chất lượng chính, được quy định trong quy chuẩn kỹ thuật quốc gia và không được sử dụng để phân loại phân bón đã được đăng ký trước đó thì chưa có chính sách, cơ chế để doanh nghiệp thực hiện. Trong trường hợp này, doanh nghiệp sẽ phải thực hiện lại bước khảo sát, chứng nhận hợp quy, công bố hợp quy và doanh nghiệp phải thực hiện đầy đủ trình tự thủ tục như một sản phẩm mới. Điều này gây mất thời gian cũng như giảm khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước nhu cầu thị trường.

Kiến nghị: Bổ sung quy định, cơ chế chính sách cho trường hợp khi có sự thay đổi chỉ tiêu chất lượng bổ sung của phân bón, không thuộc chỉ tiêu chất lượng chính, được quy định trong quy chuẩn kỹ thuật quốc gia và không được sử dụng để phân loại phân bón đã được đăng ký trước đó thì thực hiện như thế nào.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường có ý kiến như sau:

- Quy định pháp luật hiện hành về quản lý phân bón đã rõ ràng quy trình đăng ký, cấp Quyết định công nhận lưu hành phân bón, nhằm đảm bảo sự thống nhất, tránh tình trạng tùy ý thay đổi thông số kỹ thuật dẫn đến gây nhầm lẫn cho người tiêu dùng và khó kiểm soát chất lượng.

Việc tổ chức, cá nhân thực hiện thủ tục đăng ký khi có thay đổi (dù là chỉ tiêu bổ sung) là cần thiết để duy trì tính rõ ràng trong hồ sơ công bố sản phẩm, cấp Quyết định công nhận lưu hành tại Việt Nam, tránh việc điều chỉnh thông tin sản phẩm mà không minh bạch, rõ ràng.

- Chỉ tiêu chất lượng dù là "bổ sung" vẫn có thể ảnh hưởng đến hiệu quả sử dụng phân bón, đặc biệt khi áp dụng trên các loại cây trồng hoặc điều kiện thổ nhưỡng khác nhau. Nếu không đánh giá lại, nguy cơ rủi ro về chất lượng dù nhỏ vẫn tồn tại, gây thiệt hại cho nông dân.

Quy trình cấp Quyết định công nhận phân bón lưu hành đầy đủ giúp đảm bảo sản phẩm luôn tuân thủ quy chuẩn kỹ thuật quốc gia.

- Nhiều quốc gia (EU, Mỹ, Nhật Bản) đều yêu cầu doanh nghiệp phải cập nhật hồ sơ đăng ký khi có bất kỳ thay đổi nào về thông số kỹ thuật, kể cả chỉ tiêu phụ. Đây là cách tiếp cận phổ biến nhằm cân bằng giữa linh hoạt kinh doanh và kiểm soát rủi ro.

Như vậy, việc duy trì quy định hiện hành là cần thiết để đảm bảo sự ổn định của hệ thống quản lý, bảo vệ người tiêu dùng và tuân thủ nguyên tắc phòng ngừa, tăng cường kiểm soát chất lượng ở tất cả các khâu, các công đoạn từ đăng ký, công nhận lưu hành, sản xuất, xuất nhập khẩu, buôn bán và sử dụng phân bón.

3. Nội dung kiến nghị số 3:

Trừ các phân vô cơ đơn, phân phức hợp, phân hữu cơ...thì các loại phân bón khác đều phải khảo nghiệm rồi mới được cấp Quyết định công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam. Kiến nghị: Bỏ khảo nghiệm các loại phân bón đã được quy định tiêu chuẩn trong Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia (QCVN) hoặc mở rộng bỏ khảo nghiệm thêm các loại phân bón hỗn hợp NPK, trung, vi lượng. Chỉ khảo nghiệm các loại phân bón có liên quan đến sinh học (vi sinh vật, nấm, điều hòa sinh trưởng,...) và phân bón có yếu tố mới. Các nguyên tố dinh dưỡng cây trồng đa, trung, vi lượng là các chất rất cơ bản và sử dụng rất nhiều năm, khắp nơi trên thế giới nên đề xuất bỏ quy định này. Trên thực tế có nhiều sản phẩm có thành phần & công dụng giống nhau nhưng vẫn phải thực hiện công tác khảo nghiệm riêng biệt gây tốn kém về chi phí, thời gian, nhân lực làm tổn hại nguồn lực, sức cạnh tranh của Doanh nghiệp. Trên thế giới, cơ bản các quốc gia cũng không áp dụng quy định khảo nghiệm.

Đề xuất: trên cơ sở có QCVN xem xét bỏ đăng ký công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam đối với các loại phân bón chứa các chất đa, trung, vi lượng (quy định tại khoản 1 Điều 37 Luật Trồng trọt năm 2018).

Bộ Nông nghiệp và Môi trường có ý kiến như sau:

- Đảm bảo chất lượng và an toàn đối với sản xuất nông nghiệp: (i) Mặc dù các nguyên tố đa, trung, vi lượng đã được nghiên cứu rộng rãi trên thế giới, nhưng hiệu quả và độ an toàn của phân bón phụ thuộc vào nhiều yếu tố: công thức phối trộn, nguồn gốc nguyên liệu, quy trình sản xuất, phù hợp với điều kiện thổ nhưỡng và khí hậu Việt Nam; (ii) Khảo nghiệm giúp đánh giá thực tế khả năng cung cấp dinh dưỡng, ảnh hưởng đến cây trồng và môi trường, tránh rủi ro như cháy lá, ngộ độc đất, tích lũy kim loại nặng, v.v.

- Phù hợp với thực tiễn quản lý phân bón tại Việt Nam: (i) QCVN chỉ quy định ngưỡng chỉ tiêu chất lượng tối thiểu, nhưng không đánh giá được hiệu quả nông học trên từng loại cây trồng, vùng sinh thái; (ii) Nhiều sản phẩm cùng thành phần nhưng khác tỷ lệ, phụ gia, chất bổ sung có thể dẫn đến hiệu quả khác nhau. Khảo nghiệm giúp kiểm chứng công bố của tổ chức, cá nhân đăng ký; (iii) Một số phân bón nhập khẩu hoặc phối trộn có hướng dẫn sử dụng không thực sự phù hợp với thực tế canh tác tại Việt Nam, gây lãng phí cho nông dân nếu không được khảo nghiệm trước.

- Tuân thủ Luật Trồng trọt năm 2018 và xu hướng quản lý chặt chẽ, hiệu quả: (i) Luật Trồng trọt năm 2018 (Điều 39) quy định rõ: Phân bón phải được khảo nghiệm trước khi công nhận lưu hành (trừ phân bón hữu cơ sử dụng bón rẫy, phân bón vô cơ đơn, phân bón vô cơ phức hợp); (ii) Không phải tất cả các nước đều bỏ khảo nghiệm: Một số quốc gia (Nhật Bản, Hàn Quốc, EU) vẫn yêu cầu đánh giá kỹ thuật hoặc khảo nghiệm tùy loại phân bón. Việt Nam cần thiết phải cân nhắc đặc thù nông nghiệp nhỏ lẻ, dễ bị ảnh hưởng bởi phân bón kém chất lượng.

- Giải pháp cân bằng giữa quản lý và hỗ trợ doanh nghiệp: Hiện tại, Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đang tham vấn về sửa đổi, bổ sung tiêu chuẩn quốc

gia về khảo nghiệm phân bón (TCVN 12719:2019, TCVN 12720:2019) trên cơ sở khoa học, thực tiễn tại Việt Nam.

Với những lý do nêu trên, đề nghị giữ nguyên quy định khảo nghiệm phân bón hiện nay tại Luật Trồng trọt năm 2018 để bảo vệ nông dân và nền nông nghiệp bền vững. Hiện nay, Bộ Nông nghiệp và Môi trường đã và đang kiến nghị cắt giảm, đơn giản hóa điều kiện sản xuất kinh doanh, thủ tục hành chính, tiết kiệm thời gian, chi phí nhằm tạo điều kiện, giảm gánh nặng hành chính cho doanh nghiệp.

4. Nội dung kiến nghị số 4:

Theo quy định tại khoản 1 Điều 44 Luật Trồng trọt năm 2018, chỉ cho phép Doanh nghiệp đã được cấp Quyết định công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam được ủy quyền cho đơn vị khác để nhập khẩu mà chưa gồm ủy quyền gia công sản xuất, phân phối sản phẩm đó. Kiến nghị: Để tạo điều kiện thuận lợi hơn cho hoạt động kinh doanh, đề xuất mở rộng quy định cho phép doanh nghiệp đã được cấp Quyết định công nhận phân bón lưu hành tại Việt Nam được ủy quyền mã số phân bón đó cho đơn vị khác để nhập khẩu/gia công sản xuất trong nước và kinh doanh/phân phối sản phẩm đó (đơn vị được ủy quyền có chức năng kinh doanh phân bón).

Bộ Nông nghiệp và Môi trường có ý kiến như sau:

Việc ủy quyền gia công, sản xuất, phân phối sản phẩm phân bón là quyền của doanh nghiệp. Doanh nghiệp sẽ thực hiện việc ủy quyền theo quy định của pháp luật về thương mại, dân sự.

Trên đây là trả lời của Bộ Nông nghiệp và Môi trường đối với kiến nghị của Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Đảng ủy Bộ NN và MT (để báo cáo);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Vụ Pháp chế;
- Lưu: VT, TTTV.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Hoàng Trung